Пам'ятаймо про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 233. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 10-го ГРУДНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 10, 1981 No. 233. VOL. LXXXVIII.

ПЛЯНУЮТЬ КРАЙОВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 90-РІЧЧЯ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Філядельфія, Па. (Митрополича канцелярія). — Подається до відома всьому духовенству, організаціям, товариствам й усьому українському громадянству, що під протекторатом Архиєпископа Митрополита Стефана Сулика та всього українського католицького Єпископату в ЗСА відбудеться дня 28-го лютого 1982 року крайове ювілейне свято для вшанування 90-ліття уродин Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Святкування почнуться тут Соборною Архиєрейською Службою Божою у катедральному соборі Пречистої Діви Марії Непорочного Зачаття, а відтак величавим концертом у приміщеннях Музичної Академії.

Для цієї цілі буде покликано широкий крайовий комітет, у склад якого ввійдуть представники духовенства, крайових церковних і суспільно-громадських та професійних організацій, який вибере діловий комітет. Завданням цього комітету буде — узгіднення програми і переведення цілого святкування.

Прохається усі організації і товариства стриматися у цей день від будь-яких імпрез.

Появилася нова збірка поезій Марти Тарнавської

Ню Йорк, Н. Й. — Тут під фірмою Об'єднання Українських Письменників „Слово", вийшла з друку нова книжка Марти Тарнавської п. заг. „Землетрус". Це — збірка оригінальних поезій, що постали у 1977-1980 роках та поетичних перекладів з американської, німецької, польської та російської поезій.

Оригінальні поезії включають дві більші речі: „Американський триптих" (з розділами „Перше відкриття Америки", „Друге відкриття Америки", „Третє відкриття Америки", що з них кожен складається із трьох віршів) та „Травелог", цикл семи коротких поезій написаних в часі подорожі по Україні.

Переклади охоплені спільним заголовком: „Десять жінок-поетів"; тут заступлені: Анна Ахматова, Емилі Дикінсон, Неллі Захс, Казімера Іляковічувна, Ельзе Ляскер-Шюлер, Мерієн Мур, Марія Павліковська-Ясножевська, Силвія Плат, Адрієнн Рич та Марина Цвєтаєва. Про кожну із них подана коротко біо-бібліографічна довідка.

Книжка має 96 сторінок друку, мистецьку обкладинку роботи Володимира Баляса та портрет автора в тексті. На кінці додано уривки із критичних відгуків на першу поетичну збірку М. Тарнавської „Хвалю ілюзію", що появилася 1972 року.

Зростає небезпека рекордового дефіциту

Вашінґтон. — Нові обчислення бюджетових видатків 1982 року, який почався з жовтні цього року, виявляють, що дефіцит осягне небувалу суму 109 більйонів долярів. Тільки радикальні заходи Уряду і Конґресу зможуть зменшити ту цифру.

Ще гірші прогнози на 1983 і 1984 роки. Передбачується дефіцит на 1983 рік в сумі 152 більйони долярів та в 1984 — 162 більйони долярів. 1984 рік, на який президент пообіцяв зрівноваження державного бюджету, а після того мали прийти надвишки. На 1982 рік Уряд передбачував дефіцит у сумі 43,1 більйона долярів, але цю оптимістичну цифру зревідували тепер в гору Уряд бюджету та Рада економічних дорадників при президентові Реґенові. Президент Реґен не прийняв до відома передбачуваного катастрофального зросту державного дефіциту на 1982 і тепер Уряд бюджету, Рада економічних дорадників та інші державні чинники шукають засобів не допустити до цього.

Дальші скорочення бюджетових видатків не входять майже в рахунок з огляду на те, що вже пороблено всі можливі бюджетові скорочення. Залишається піднести висоту державного заборгування, або покрити недобір друком відповідної суми грошей, що було б потужним поштовхом для зросту інфляції, або піднести радикально висоту податків. Піднесена сума податків мусіла б бути відповідно висока, щоб принести потрібні фінансові засоби. Незабаром буде знесена контроля продукції і цін природного газу. Це приведе до швидкого значного піднесення цін, а тим самим до великого зросту прибутків газових підприємств. В Конґресі зростає тиск, щоб на ті непередбачені прибутки наложити окремий високий податок так, щоб тільки частина особливого прибутку опинилася в руках компаній, а значна частина, щоб вплинула в характері податку до державної каси. Дотепер президент Реґен протиставився таким податкам, мотивуючи тим, що треба дати змогу приватному капіталові створити якнайбільші фінансові резерви, що дасть у висліді великий зріст інвестицій. Загально припускають, що в обличчі непередбаченого високого бюджетового дефіциту Президент погодиться на спеціяльний податок від високих прибутків газового промислу.

Секретаріят скарбу заповів, що перевірка різних прогалин у вплачуванні прибуткового податку повинна дати коло 20 більйонів додаткових впливів, але щойно в 1983 році. Секретар скарбу Доналд Ріґен студіює можливість поважного збільшення продажу державних паперів, одначе той засіб забере з ринку велику частину капіталів, а тим самим відтягне їх від промислу й торгівлі та піднесе відсоткову стопу, яка і так занадто висока, що відбивається неґативно на загальному господарському положенні.

Критичне господарське положення й передбачений мінімальний зріст загального валового продукту в 1982 тільки на 1 відсоток в порівнянні з 1981 змушує державні чинники бути обережними в пошукуванні засобів для покриття державного недобору. У висліді витвореного господарського положення економічна програма президента Реґена ввійшла в дуже загрозливий період, в якому вона, як і ціла „сапплай сайд економіка" можуть закінчитися невдачею й змусити державний Уряд до зміни основ господарської політики ЗСА.

САХАРОВИ ЗАПОВІЛИ ГОЛОДІВКУ АЖ ДО УСПІХУ, АБО СМЕРТИ

Москва. — Єлисавета Алєксєєва відчитала тут закордонним пресовим репортерам написаного рукою листа Андрея Сахарова, в якому він заповів на десятому дні голодівки, що він і його дружина Єлена Боннер голодуватимуть аж доки їхня невістка Алєксєєва не дістане дозволу виїхати за кордон до свого чоловіка Алєксєя Сємйонова, який живе в Нютон, Массачусетс. Коли ж невістку совєтська влада не випуститиь за кордон, тоді Сахарови голодуватимуть до смерти.

Сахарову вдалося написати й передати той лист на десятому дні голодівки перед їхнім несподіваним перенесенням до шпиталю. Листа цього він передав якимсь способом через невідомих людей, а не вислав поштою. В ньому є поданий стан здоров'я обидвох голодуючих та інші справи. Після дев'яти днів голодівки Сахаров втратив 18 фунтів на вазі, а його дружина 14. В листі Сахаров висловив подяку професорові Сиднєєві Дреллові з університету Стенфорд за його листа з моральною підтримкою Сахаровим у їхній боротьбі. Сахаров написав: „Ми не шукаємо можливости покінчити самогубством але ми не маємо вибору. Якщо прийде до трагічного кінця тоді це буде тільки вбивство з боку КҐБ, до якого причиняться також мої колеґи з Академії наук СССР, які відмовчуються у тій справі".

Сахаров в листі ще раз коротко спрецизував своє становище й свої вимоги. Він підкреслив, що совєтські громадяни раніше чи пізніше мусять добитися демократичних вольностей, а серед них права виїздити за кордон, бо ніяка державна влада не може наказувати людині, як вона має розпоряджатися своєю особою. „Наша голодівка є боротьбою за право кожного приїздити й виїздити вільно з нашої країни", написав у листі Сахаров.

Невістка Сахарових Алєксєєва повідомила на зустрічі з репортерами, що совєтські урядові чинники запросили її на наступний день до уряду, де опрацьовують справу виїзду за кордон та де дають дозволи на них. Коли вона туди пішла, їй сказали, що особа, яка займається її справою — захворіла.

Відкриваються виставки праць А. Оленської-Петришин

Джерзі Сиі, Н.Дж. — Український Музей в Канаді і Софія Скрипник, мистецький дорадник, влаштовують від 11-го до 20-го грудня ц.р., в приміщенні Українського Музею у Саскатуні, Саск., при 910 Спадайна Кресент Іст, виставку літографів і офортів відомої мисткині Аркадії Оленської-Петришин.

Відкриття цієї виставки буде в п'ятницю, 11-го грудня, в год. 8-ій вечора. Виставку можна буде відвідувати від вівтірка до п'ятниці — від год. 1-ої до 4:30 по полудні, а в неділі — від год. 1-ої до 4:30 по полудні.

Друга виставка малих олій і офортів А. Оленської-Петршин відбуватиметься від 13-го грудня ц.р. до 3-го січня 1982 року, в Ню Йорку, Н.Й., в Українському Інституті Америки, при 2 Схід 79 вулиця. Відкриття цієї виставки буде в неділю, 13-го грудня — від 2-ої до 6-ої по полудні.

УРЯД ЗАКИДАЄ „СОЛІДАРНОСТІ" ПІДРИВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Варшава, Польща. — Уряд прем'єр-міністра Войцєха Ярузельского, який є теж першим секретарем Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії і міністром оборони, гостро виступив проти вільної профспілки „Солідарність", закидаючи їй „підривну діяльність" з метою заміни теперішнього уряду і покликання нового керівництва шляхом вільних виборів в Польщі.

Варшавське урядове радіо передало нібито оригінальний запис на магнітофонній стрічці із засідання профспілкових діячів в Радомі, під час якого голова Варшавського відділу „Солідарности" Збігнєв Буяк мав заявити, що вже наспів найвищий час для усунення теперішнього уряду і розкриття його справжнього обличчя. Крім того радіо і телевізійні передачі систематично цитують слова Лєха Валєнси про те, що уряд стримить до конфронтації з організованим робітництвом і що „Солідарність" не піддаватиметься тискові поліційної сили. Сам Валєнса не відказується від цього, але заявляє, що дуже часто урядова преса й засоби масової інформації зле інтерпретують, або прямо перекручують сказані ним слова, зумисно для того, щоб вдарити по профспілці.

Згадана передача Варшавського радіо була частиною урядової пропаганди розвиненої останньо проти вільної профспілки і її діячів після того, як „Солідарність" заповіла 24-годинний генеральний страйк проти якого дуже гостро виступає прем'єр В. Ярузельскі та інші члени уряду. Політичні спостерігачі підкреслюють, що у радіопередачі вже ні словом не згадувалось про насильну ліквідацію страйку кадетів пожежної сторожі у Варшаві і про те, що це насильство було причиною проголошення страйку.

У зв'язку з подіями в Польщі у Москві совєтське пресове агентство ТАСС заявило, що наради і заяви польських профспілкових діячів в Радомі наглядно, мовляв, продемонстрували відмову „Солідарности" співпрацювати спільно з урядом для розв'язки економічних проблем в Польщі і що профспілка не прийме таких змін, які не дають їй можливостей перебрати повну контролю у керівництві державою.

Також совєтська газета „Ізвєстія", орган Верховної Ради СССР, заявляє, що „польські екстремісти почали проповідувати методи насильства з метою підірвати основи комуністичної партії і її впливу у спільноті".

Коментатор Варшавського радіо заявив, що він не може назвати джерела, з якого походить запис розмови профспілкових діячів. Зміст цієї розмови передрукувала також газета „Трибуна Люду". Урядові чинники відгребали також стару справу Маріяна Юрчика, профспілкового діяча із Щеціну і його заяву про те, що „всі теперішні парляментаристи є зрадниками батьківщини". Все це робиться з премидетацією, — кажуть західні дипломати, щоб дискредитувати „Солідарність".

У світі

ДО БЕЙРУТУ, ЛИВАН, ПРИБУВ З ЛОНДОНУ, Англія член Палестинської національної ради революційного передпарляменту палестинських арабів, д-р Абдель Ваґаб Каялі. У Бейруті знайшов він свою смерть. В Бейруті він мав філію своєї видавничої спілки, центр якої є у Лондоні. Коли він був у своєму бюрі в Бейруті, туди вдерлися два замасковані терористи, які засипали його стрілами. Поцілений 12 стрілами він на місці помер. З якої терористичної групи рекрутувалися його вбивники і чому його вбили, дотепер невідомо. Д-р Ваґаб належав до чільних представників палестинських арабів, донедавна він входив у склад керівництва ПВО в характері керівника шкільництва і культури. Його смерть збіглася з подібними іншими випадками, що викликує серед палестинських кіл побоювання, що, може знову дійти до нового етапу завзятої внутрішньої боротьби. Така боротьба вже не раз вибухала серед палестинських арабів і жертвою її впало багато людей, а між ними подекуди й чільні діячі.

ГРЕЦЬКІ КОНСЕРВАТИСТИ З НОВОЇ демократичної партії усунули свого дотеперішнього лідера Джорджа Ралліса після катастрофічно програних парляментарних виборів, які виграли соціялісти на чолі з Андреасом Папандреу з Пангелленського соціялістичного руху. Раллісові намагвся допомогти його приятель Константин Караманліс, теперішній президент, але без успіху. Консерватисти висловлюють думку, що програ у виборах це властне головно вина Ралліса. Одним із закидів на його адресу є те, що він виступав лагідно проти соціялістів та старався їх не дражнити, в той час, коли вони атакували консерватистів, рішуче й не перебираючи в словах. На місце Ралліса головним кандидатом на лідера консерватистів є 71-річний Евангельос Авероф, який був лідером перед тим і стояв на пості прем'єра аж доки не переміг у партійних виборах Ралліс.

ПІСЛЯ ТРИДЕННОГО ПЕРЕБУВАННЯ В Туреччині, в часі якого заключено новий договір про допомогу Туреччині З'єднаними Стейтами Америки, секретар оборони ЗСА Каспар Вайнберґер прибув до Брюсселю, де починаються наради міністрів закордонних справ та міністрів оборони членів НАТО. Тут він зустрінувся з прем'єром Андреасом Папандреу, який прибув на ці наради. Була це перша зустріч члена кабінету президента Роналда Реґена з новим грецьким прем'єром, який заповів основні зміни в політиці Греції, включно з усуненням з грецької території американських баз і обсерваційних пунктів. Після зустрічі і довгої розмови з Папандреу секретар Вайнберґер заявив, що „розмова була виїнятково корисна й обіцююча". Прем'єр Папан[illegible] коли репортери запитали його про перебіг розмови [illegible] наслідки, заявив: „Секретар оборони ЗСА подав правильну оцінку". В середу прибуває до Брюсселю державний секретар Александер Гейґ, який також має замовлену розмову з Папандреу.

УРЯДОВА КРИЗА В БЕЛЬҐІЇ, ЯКА ПОЧАЛАСЯ 8-го листопада димісією кабінету міністрів, триває далі. Два десигновані перед тим кандидати на прем'єра не змогли створити коаліційного уряду, й вони зреклися мандату короля Бодуена творити новий уряд. Після невдачі другого кандидата, колишнього міністра закордонних справ Бельґії Шарля-Фердінанда Нотомба, король дав мандат Вілфредові Мартенсові, колишньому прем'єрові з рамени Соціяльно-християнської партії. Мартенс дотепер уже очолював п'ять коаліційних кабінетів і його вважають одним із експертів творення і керування коаліційними тілами. Одначе цим разом і він натрапив на поважні труднощі і перші його заходи не дали бажаних успіхів. Одначе час працює на нього, бо шість тижнів без уряду викликує негодування серед населення Бельґії й воно домагається полагодження кризи й створення нового кабінету міністрів.

УКРАЇНЦІ В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ: ІСТОРИЧНЕ ВІДЗНАЧУВАННЯ-СВЯТКУВАННЯ

Міннеаполіс, Мінн. — У суботу, 14-го листопада, приблизно 200 українців-американців, які мешкають на терені Міннеаполісу-Сейнт Полу в Міннесоті, зібралися тут в Міжнародному інституті для віддання шани визначному українському ученому; для оголошення публікації довгоочікуваної бібліографії джерел, що стосуються життя українців у Північній Америці, і для прослухання доповідей, виголошених ученими, знавцями іміґраційних справ із ЗСА і Канади. Цю імпрезу спонзорували спільно Дослідчий Центр історії іміґрації при Міннесотському університеті, Український Народний Союз і Міннесотський Відділ УККА.

Українським вченим, якого вшанували ці установи, як „визначного ученого іміґрації, був д-р Василь Галич, автор твору „Українці в З'єднаних Стейтах", вперше виданого видавництвом Чікаґського університету у 1937 році. Д-р Рудолф Веколі, директор Центру, вручив д-рові В.Галичу бронзову плякету, на якій були виписані його численні заслуги на полі студій української іміґрації. Ця плякета, згідно зі словами д-ра Веколі, була лише невеличкою „лептою нашої великої пошани, яку всі ми маємо для цього визначного науковця. Д-р Галич був піонером-першопроходцем у його царині, — казав далі директор Центру, — і його довге й плодотворче життя є надхненням для тих, які прийшли після нього."

Приймаючи грамоту-пошану, першу таку серед відзначувань Центру, д-р В. Галич, який прибув до Америки ще перед Першою світовою війною, подякував д-рові Веколі і поділився спогадами про те, що спонукало його писати про його народ: „Я був учителем у Висконсині в той час, — згадував д-р Галич, — і я приготовляв працю про циган. Відвідав у тій цілі публічну бібліотеку в Милвокі і з цікавости я переглянув каталог карток в довідках про Україну. На моє здивування я зробив відкриття, що Милвокська публічна бібліотека мала більше інформацій про циган, ніж про українців. І ось саме тоді і саме в тому місці я вирішив направити ситуацію. Пізніше, коли я студіював для мого докторату в університеті в Айові, я вирішив писати свою докторську дисертацію про американських українців".

Далі, змальовуючи своє довголітнє перебування в Америці, д-р В. Галич, вдівець і довголітній мешканець Суперіору, Висконсин, закінчив свої короткі уваги подяки за відзначення закликом до молодшого покоління: „Я у горі, що багато з молодших американців українського походження асимілюються. Дехто з них подає за арґументи цього невідрадного явища, що їхні неукраїнські дружини й подруги, або ж оточення, утруднюють їм зберігання української спадщини. Я не погоджуюсь з цим. Я сам був одружений протягом довгих років з чудесною неукраїнкою, яка любила мене і моє походження все її заміжжя. Моя кар'єра професіоналіста примусила мене жити в громадах, де не було багато українців, проте, я ані не забув своєї народної спадщини, ані моєї рідної мови. Це справа вирішення і постанови. Я бажав зберегти свою українськість і зберіг її".

Іншою помітною подією цього історичного відзначування була презентація ви-

Проф. Василь Галич приймає плякету „Визначного науковця іміґрації" від проф. Рудольфа Веколі. Оплескують церемонію (зліва): проф. Всеволод Ісаїв, сенатор Павло Юзик і д-р Мирон Б. Куропась.

Проф. Рудольф Веколі дістає чек на 1,000 долярів від Українського Народного Союзу для Центру. Чек передали д-р М. Б. Куропась і сенатор П. Юзик.

дання під назвою: „Українці в Північній Америці: вибірка бібліографії", упорядкована Галиною Миронюк, старшою бібліотечною асистенткою при Центрі, і Христиною Воробець з Торонтонського університету. Ця бібліографія була видана спільно Центром і Історичним товариством багатокультурности в Онтаріо, Канада. Вів презентацію проф. Роберт Ф.Гарней, президент Товариства, дякуючи всім працівникам і ентузіястам цього спільного проєкту і підкреслюючи його значення для студій про українську іміґрацію до Північної Америки. „Українці мають пребагату історію на цьому континенті і вони повинні більше усвідомлю-

(Закінчення на стор. 4)

В Америці

ЛОКГІД, ВЕЛИКА ЛІТАКОБУДІВНИЧА КОМПАНІЯ здержала продукцію своїх транспортних літаків типу Л-1011 і проголосила втрату в сумі понад 400 мільйонів долярів. Загально на цій програмі компанія Локгід втратить, як заявляють її речники, біля 2,5 більйона долярів. Програма будови цих літаків почалася 13 років тому спільно з британською компанією Роллс-Ройс в надії на покращання стану цивільного летунства.

БАГАТО РЕЛІГІЙНИХ ЛІДЕРІВ ДОЛУЧУЮТЬСЯ до руху спротиву проти економічної програми президента Роналда Реґена і його Адміністрації. Засоби масової інформації повідомляють, що на підставі переведених розмов з багатьма релігійними лідерами, рух спротиву поширюється. Речники релігійних громад заявили, що їх найбільше турбують дві справи: зброєння, на яке Уряд витрачає великі суми грошей, і поширення вбогости серед американських громадян з причини обмеження федеральних фондів на численні соціяльні програми, включно з харчовими купонами для бідного прошарку населення.

НОВИМ ГОЛОВОЮ МІСЬКОЇ ЛІҐИ СТАВ ДЖАН І. Джейкоб, замінивши на тому пості Вернона І. Джордана, адвоката який займатиметься тепер приватною практикою у Вашінґтоні. Як відомо, В. Джордан, після пострілення його невідомими злочинцями, зрезигнував із свого становища і Ліґою весь час керував теперішній голова Дж. Джейкоб, який був обраний радою директорів на керівника цієї 71-річної організації. Міська ліґа у своїй програмі ставить собі за завдання обороняти громадянські права всіх американців, хоч практично Ліґу очолюють переважно неґритяни і за їхні права в американській спільноті змагається Ліґа.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН НАЙМЕНУВАВ Роберта Г. Брока на суддю федерального апеляційного суду у Вашінґтоні. Ця номінація, — кажуть співробітники Президента, — висуває Борка на чолове місце осіб, які в майбутньому будуть евентуально найменовані на членів Найвищого Суду, якщо в цьому Суді будуть вільні місця.

ПРИБЛИЗНО 3,000 ТИХ КОМБАТАНТІВ, ЯКІ пережили японську атаку на американські бази в Перл Арбор на Гаваях, яка, як відомо, була переведена японським воєнним летунством 7-го грудня 1941 року, прибули до Гонолюлю і разом з місцевими громадянами взяли участь у відзначенні 40-ої річниці цього нападу. У цій непередбаченій атаці загинуло тоді 2,200 амереканських вояків і допоміжного персоналу, а також затоплено 18 воєнних кораблів різного типу та знищено 321 літаків.

ЗГІДНО З ОПІНІЄЮ ДЕЯКИХ СПЕЦІЯЛІСТІВ, корабель Колюмба прозваний „Пінта" знаходиться на дні прибережних вод Багамських островів. Декілька груп вчених і техніків, а також шукачів скарбів на дні моря, внесли прохання на дозвіл займатися дослідами цієї справи. Загально однак припускають, що корабель „Пінта" правдоподібно розбитий, про що говорять численні перекази.

У СПРАВІ РІЗДВЯНОСВЯТОЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Матеріяли до Різдвяносвяточних чисел „Свободи" редакційного порядку, як теж святочні побажання і оголошення, редакція і адміністрація „Свободи" прийматимуть тільки до 12-го грудня 1981 року (до числа за новим календарем), та до 19-го грудня 1981 року (до числа за старим календарем). Всіх читачів проситься додержуватися цих реченців. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Уряд і робітники

Хоча на минулотижневій конференції централі американських робітничих спілок „Американська Федерація Праці — Конгрес Індустріяльних Організацій " (АФП-КІО) не впало одно добре слово на адресу президента Роналда Реґена і його економічної політики, проте Президент запросив цілу Президію тієї централі на нараду до Білого Дому. І велика більшість робітничих провідників негайно погодилися, що треба прийняти запрошення Президента, бо вони, як і Президент, розуміють, що в політиці рішає принцип розуму, доцільности, а не емоції. Робітничий світ не вдоволений, його провідники критикують Уряд, як ніби відповідальний за теперішню ситуацію, яка назрівала роками. Ніхто не є вдоволений, ніхто не може бути вдоволеним, коли безробіття в Америці переступило цифру 9 мільйонів — найбільше число безробітних за останніх 50 років.

У цій ситуації не можуть бути вдоволеними ані робітники, ані працедавці, які бачать не поширення, а корчення ринку збуту їхніх продуктів, невдоволеною є також Волл Стріт, центр американської капіталістичної системи із біржею, яка прагне стабілізації відносин і мусить хвилюватися, коли не знає, що економіці принесе найближчий день. До того безладу в економічній ділянці приходять ще такі тривожні вістки, як поширення міжнародного тероризму, спонзорованого Москвою — неспокій також у міжнародній ситуації поруч із неспокоєм в ситуації економічній.

Отож не дивниця, що американське суспільство, з його всіма клясами і верствами, однаково бідні та багаті, поділилися на оптимістів і песимістів. Але одні і другі признають, що санація теперішньої затяжної кризи можлива тільки тоді, коли державний провід, Уряд, і зорганізоване робітництво будуть одностайно і з взаємним довір'ям співпрацювати, а не обвинувачувати один одного та скидати вину чи то на егоїзм робітничих юній чи егоїзм працедавців-продуцентів. Найважливіша річ, щоби президент Реґен, якому приписують вийнятковий хист переконування своїх розмовців, що його становище правильне, — щоби президент Реґен зумів переконати лідерів зорганізованого американського світу в двох правдах: 1) щорічний багатобільйоновий і щораз вищий дефіцит державного бюджету, латаний друком щораз більшої маси паперових банкнотів, є найбільшою причиною економічної кризи, упадку вартости доляра та неґативного торговельного балянсу, бо високі кошти продукції американських товарів не дозволяють конкурувати з повінню дешевих товарів з закордону, і 2) занедбання ділянки оборони протягом останніх десяти років, коли в Америці настала „В'єтнамська психоза", сполучена із своєрідним самогубним пацифізмом, довела до тієї загрозливої для існування Америки ситуації, що СССР став найпершою мілітарною потугою у світі.

Висновок із оцих двох прав ясний: необхідна радикальна редукція державних видатків та необхідне найшвидше вирівняння відношення збройних сил Америки й Совєтського Союзу. Проте, як це вчинити, якими способами осягнути ці цілі, на це немає одної відповіді, а є десятки різних рецепт. Економісти не є одностайної думки, так само, як лікарі, зібрані на консиліюм біля ліжка хворого, не можуть погодитися на одну діягнозу чи пак на один спосіб лікування хворого. В оцій різнородній оцінці метод, потрібних для санації сучасної американської економічної кризи, маємо ще діло з партійницькою та персональною демагогією. Коли читати, що президентові Реґенові закидається „ворожість" супроти робітничих юній, то це нісенітниця: бож він сам був ще розмірно недавно головою юнії американських фільмових акторів.

Загал американського суспільства розуміє це. Тому однаково Палата Репрезентантів із демократичною більшістю, як і Сенат з більшістю республіканською схвалили в минулому тижні закон про включення до американського арсеналу зброї нового суперсонічного бомбардувальника Б-1 і ракет типу MX. Сенат прийняв цей закон 84-ма голосами проти п'ять, як також голосами демократів, рекордово високий бюджет на оборону у висоті 208,7 більйона долярів. Це добрий знак, це доказ, що законодавці, знають, що треба думати про оборону країни і треба мати довір'я до існуючого Уряду.

ЛІДЕРИ Демократичної партії розпочали процес підготови до виборів в 1982 році з надією, що вони зможуть збільшити свої впливи в Палаті Репрезентантів, де вони тепер мають більшість і евентуально змінити стан в Сенаті. Сенатор Едвард Кеннеді та інші висловили оптимістичні думки, що демократи напевно здобудуть більше місць, а також виберуть більше демократичних губернаторів, не згадуючи про стейтові леґіслятури. Головною напрямною передвиборчої політики демократів буде економічна програма республіканців і соціяльні питання.

Іван Кедрин

НЕАКТУАЛЬНА, АЛЕ ПОТРІБНА ДИСКУСІЯ

II

Треба цілком погодитися з проф. Б. Ковалевим в його таврованні соціялістичної більшости у Центральній Раді, бо при всій величезній заслузі УЦРади, яка проявилась в еволюції від автономізму і федералізму у трьох перших Універсалах до самостійности у 4-му Універсалі аж кишить від нісенітниць наївного соціялістичного доктринерства. Адже у 4-му Універсалі, який став наріжним каменем нашої державницької думки, є мова тільки про „міліцію", бо, мовляв, Україна не потребує реґулярної збройної сили, не маючи заміру вести війни, — і в отому 4-му Універсалі є і інші подібні нісенітниці, як удержавлення та розподіл всієї землі селянам „без викупу". А все ж — те одне речення в 4-му Універсалі, яке проголошує „Однині Українська Народня Републіка стає самостійною, ні від кого незалежною вільною суверенною державою українського народу" — те одне речення стало підставою для політичного світогляду всіх українських людей без уваги на обласне походження, віровизнання і партійно-політичну приналежність. І це проголосила Українська Центральна Рада із більшістю соціялістів, та Центральна Рада, яка заснувалася 7-го (20 за новим стилем) березня 1917 року. Коли зважити, що з вибухом Першої світової війни не було в Україні ні одної української народної школи, ні одної української газети, а українська опозиція проти царату у XIX сторіччі мусила обмежуватися до боротьби за право мови, за дозвіл на переклад на українську мову Святого Письма, — що діяли Валуєвське „нє было нєт і бить не может" і Емський указ та що щойно у 1961 році скасовано в Росії(отже й Україні) кріпацтво, будувати українську державу треба було буквально з пустки, повної пустки, повного браку підготови кадрів, потрібних для такого діла. І коли від Першого Універсалу, проголошеного 11 (24) червня 1917 року до Четвертого з 22-го січня 1918 минуло всього круглo 7 місяців, то це було чудо. І за те чудо нема чого гудити тодішних соціялістів. Критикуючи ніби цілком соціялістичну Українську Центральну Раду не треба промовчувати, що на заступників її голови, Михайла Грушевського, обрано таких консервативних діячів, як Дмитро Антонович і Дмитро Дорошенко. І не треба забувати, що Симон Петлюра, тодішній соціял-демократ, за фахом журналіст, не військова людина, винесена революцією на шпиль державного будівництва, став символом збройної боротьби проти Москви і за той свій світогляд згинув з ворожої руки.

Проф. Б. Коваль робить помилку, що він неначе утотожнює концепцію українського гетьманського устрою з особою Павла Скоропадського. Помилка автора також у тому, що він не є цілком об'єктивний у характеристиці Павла Скоропадського. Це була чесна людина з найкращими інтенціями і свідомістю свого українського роду, але ще щойно у процесі дозрівання до світогляду українського державницького патріотизму. Вихованець Російської військової академії, одружений з російською аристократкою, вихований в атмосфері Петрограду, він не міг мати такого українського державницького світогляду, як його придбав щойно на еміграції. Пригадаймо, що з вибухом української визвольної війни-революції — в Україні вся економіка була в російських руках, в руках могутнього „Протофісу" (Промисл-торгівля-фінанси), що три українські військові з'їзди, які відбулися у Києві, які репрезентували ніби мільйони зукраїнізованих вояків на південно-західньому фронті — зокрема у корпусі під командуванням генерала Павла Скоропадського — це був солом'яний вогонь, — бо коли посунули з півночі зорганізовані на корінно московських землях армії Антонова Овсієнка і Муравйова, то треба було висилати під Крути молоденьких вояків з Юнацької школи та Студентський курінь.

Повторяємо: розглядаючи події з-перед кількадесяти років треба завжди мати на увазі тодішні відносини і як тоді виглядали діючі особи — у цьому випадку творці відновлення української державности — а не теперішній, цілком інший стан — в Україні і поза нею.

Наприклад: згадуваний і таврований проф. Б. Ковалевим Микола Ковалевський який став міністром в молодій Українській Народній Республіці у віці 25 років, не був тим самим, як ми його бачимо з його вартісного твору „При джерелах боротьби", що його видала вже після його смерти з пієтизму до свого покійного чоловіка його дружина, до речі — німкеня, цілком зукраїнізована в Інсбруці у 1961 році. „Часи зміняються і ми зміняємось з ними" говорить мудра латинська пословиця і це стовідсотково відноситься до наших визвольних змагань та всієї нашої визвольної проблематики.

І коли проф. Б. Коваль прославляє Павла Скоропадського, то робить помилку, коли він не відрізнює Павла Скоропадського з часу, коли він став гетьманом, був оточений такими дорадниками, як Платов, що ненавидів українство, і тим Павлом Скоропадським; який цілком став на українські державницькі позиції щойно на еміграції, в Берліні, під впливом таких гетьманців, як Шемет і інші. І цю зміну признавав сам Павло Скоропадський — так само, як полковник Євген Коновалець, який — до речі — отримав разом з Андрієм Мелиником ступінь полковника з рук гетьмана Павла Скоропадського, признавав на еміграції у Відні в 20-тих роках свої помилки, наприклад: „Як би я мав був у рр. 1917/18 той розум, що тепер, то був би розстріляв Пятакова і його товаришів, як руїнників, а не випускав їх на волю"...

(Продовження буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка релігійного мистецтва Т. Ю. Снігуровича в Дітройті

Незбагненною є містерія творчого імпульсу, коли він з'являється нараз у людини, яка проживши велику частину свого життя, починає виявляти себе в мистецтві, яким ніколи не займалася. Тарас Юрій Снігурович завітав в днях 16-17 жовтня з далекого Вінніпеґу до галерії ЕКО в Дітройті із своїми численними експонатами релігійного мистецтва. Будучи людиною середнього віку, він лише від шістьох літ посвятився цій галузі мистецької творчости. Поштовхом до цього стала свідомість безвиглядного положення нашої Церкви на рідних землях, її вплив і значіння в формуванні духовости нації і те почуття обов'язку, який тяжить на мистцях на еміграції творити цього роду мистецтво, коли в Україні воно заборонене.

Виставка складалася з ікон виконаних олією, акриліком та темперою на дереві й міді виконувані й витискувані. Вироби із золота і срібла охоплювали мініятюри церков, хрестики і ланцюги з оригінальними взорами. Вступаючи на правильний шлях в початках своєї мистецької активности Т.Снігурович оперся композиційно на давніх первовзорах. Його індивідуальний талант виявився у багатій, своєрідній кольористиці, а з бігом часу також в ориґінальних композиціях, що різнородністю своєї тематики створили надзвичайно цікаву збірку. У відхиленнях від прототипів і в ориґінальних іконах виявив свою мистецьку винахідчивість і своє мистецьке вірую.

У примітивізації його рисунку виявляється невинність і свіжість почувань і прямо дитяча відданість.

І легко уявити собі, що коли вечірній сутінок огорне нутро церкви і тільки свічка палатиме перед іконою, тоді майже в наглядний спосіб може стати живою містерія Божества. Видовжені лиця і здеформовані тіла відбігають від дійсности, однак з них віє почуття погідности і спокою. Триптихи, диптихи із сценами із життя святих, Розп'яття, Св. Трійця, Богоматір, ліквар із дев'ятьма окремими сценами оце сюжети і форми його праць. Будучи основно обізнаним з хемією, він переводить нові спроби малювання в міді, осягаючи не раз нежданні, оригінальні висліди в кольорах. Також оригінальними були обрамування його картин, іноді керамічні, а фони виповнені вінком однакового орнаменту, творили образовий ритм.

Він вповні осягнув на своїх іконах печать старовини, те що консервація ікон олією наносила на їхні кольори протягом віків. Виставка ця відбулася уже в цілому ряді канадських міст, в Америці була показана вперше в Дітройті, де втішалася великою популярністю.

Володимир Баран

Мирон Утриско

ЧИ ДРОГОБИЧАНИ — БОЙКИ?

У 184-му числі „Свободи" з 30-го вересня ц. р. поміщено цінну статтю А. Гладиловича п. з. „Дрогобичани — не бойки, а підгір'яни". Добре сталося, що автор заторкнув це питання, бо вже давніше від деяких членів Дрогобицького комітету чув я, що Дрогобиччина — не Бойківщина. Щоб мене зле не зрозуміли, хочу згори заявити, що моєю відповіддю не хочу нікого ані вразити, ані переконувати. Вважаю, одначе, конечним з'ясувати цей контроверсійний погляд на підставі наукових джерел і дослідів.

У жадній енциклопедії не подано: хто такі і звідки вони ті підгір'яни? Лиш загально говориться, що це — жителі Підгір'я — Підкарпаття, про що і пише сам автор статті. Значить, окреслюється лиш територіяльну назву для мешканців Підкарпаття. Такі випадки трапляються частіше, наприклад, мешканці Тухольщини називають себе тухольцями, але не заперечують, що вони бойки. Інші бойки прийняли назву верховинці, головно на Закарпатті, але не заперечують приналежности до Бойківщини. Кожного, хто поселився на Підгір'ї, незалежно від його етнічної чи племінної приналежности, називають підгір'янином. А. Гладилович покликується на УЗЕ, де коротко сказано, що бойки живуть в повітах: Старо-Самбірськім, Турчанськім, Стрийськім, Долинськім. Енциклопедія покликається лиш на приклад чотирьох повітів, бо Бойківщина охоплює ще цілий ряд інших повітів так гірських, як і підкарпатських, а саме: Ліський, Хирівський, Устрицький, Скільський, Дрогобицький, Калуський, Рожнітівський, Богородчанський, Самбірський та закарпатські, про які в Енциклопедії не говориться. Говорячи про Стрийський повіт; який в більшості положений на Підгір'ї, А. Гладилович противорічить собі, коли пише, що бойки — це „карпатські українці". В енциклопедіях є чимало неточностей, а то й помилок. У словниковій Енциклопедії НТШ в гаслі Підгір'я написано „що це частина розташована між Бескидами і півн. карп. берегом" — з чого виходить, що Бескиди не є Карпатами? А в гаслі „Бескиди" сказано: „Бескиди — це назва зов. пасма Карпат, отже Бескиди — це Карпати". Рівнож неточно подано в Енциклопедії, що підгір'яни живуть на північ від бойків, гуцулів, покутян, бо етнографи і історики стверджують теж і в інших місцях Енциклопедії, що згадані племена живуть не лише в Карпатах, але також на Підкарпатті-Підгір'ї. Отже правдою є, що частина дрогобичан є підгір'янипідкарпатці, але вони теж і бойки. Лиш в північній частині Дрогобиччини населення є вже частинно вимішане із переселенцями з-поза Дністра. Чимало є таких випадків, що певні території мають назву від етнічних груп чи племен, наприклад, Полісся від поліщуків, Гуцульщина від гуцулів, Бойківщина від бойків і т. п. Теж у чужинців: Баварія від баварців, Саксонія від саксів і т. п. Натомість немає карпатців, чи розточан із Росточча.

Сам автор статті пише, що Підгір'яни, це територіяльна назва населення Галицького передкарпаття, отже чисто інформативне означення, а не етнографічно-племінне, бо такої окремої української етно-племінної групи ніколи не було.

Про підгір'ян, як, не раз згадується в Енциклопедії і то як жителів різних сторін, наприклад, підгір'яни: перемиські, лемківські, дрогобицькі, покутські та інші. Слід згадати, що західнє Підгір'я, коло Кросна заселюють лемки, середуще на південь від Дністра — бойки, а східнє — покутяни і буковинці.

Про них говориться інформативно, як про ближче територіяльне окреслення, а не етнографічну групу. А. Гладилович пише, що ані ноша ані говірка дрогобичан не були бойківські. Знатоки ноші твердять, що навіть окремі села, не лиш округи на Бойківщині мають щось свого, оригінального в ноші, хоча всі вони належать до одного племени. Л. Бурачинська в статті „Народне вбрання Бойківщини" (поміщеній в „Монографії Бойківщини") м. і. пише "... можна накреслити загальну сильветку бойківського вбрання, бо в орнаментації вони є відмінні...", а народна ноша Дрогобиччини має власне ті загальні риси. Якщо мова про сам Дрогобич, то його жителі в більшості носять міську ношу, яка є дуже відмінна від народної, що є притаманне майже для усіх міст. На ній видно вплив

(Закінчення на стор. 3)

Язичинська у Англії

На приїзд „Язичинської" і Ярослава Климовського українські громади Лестеру, Ковентрі, Нотінґгаму, Дарбі, Манчестеру, Брадфорду і Лондону очікували з нетерпеливістю та великим зацікавленням. Це ж бо приїде до нас гумористка, яку „Лис Микита" назвав „Грицем Зозулею у спідниці".

Ну добре, але хто ж є отой Гриць Зозуля? У тому ж то й справа. Наш терен дуже мало відвідують гумористи, бо, поперше, їх мало, а, подруге, навіть про тих небагатьох у вільному світі у нас не дуже знають. Тому ми тут дуже спрагнені не тільки гумору, але й сценічного слова взагалі, брак якого відчувається на кожному кроці. Ми не маємо нікого, хто міг би переконливо віддати відображення оцього характеру — „Гриця Зозулі," чи йому подібних. А коли це ще й „у спідниці", то це вже дійсно буде „фрайда" і раз на зміну щось із іншої бочки.

Оскільки мені відомо, у вільному світі є тільки дві українські гумористки, які можуть дати свої самостійні вечори гумору і сатири, це — Зоя Когут з Австралії і „Язичинська" зі ЗСА. Обидві вони пишуть свій власний матеріял і його виконують.

В Англії „Язичинська" виступила по всіх згаданих громадах із шістьома короткометражними гуморесками власного пера, а саме: „Подорож по Україні", „Промови", „Колись і тепер", „Бенкети", „Про культуру і літературу" та „Всі зі Львова і я тиж".

Наша публіка скрізь дуже тепло привітала „Язичинську" і її мужа Ярослава Климовського, який ґустовно провадив програмою, а також читав свої вірші.

Не знаю, котрий із її виступів можна вважати за найкращий, бо кожний у своєму тексті і жанрі є оригінальний і своєрідний. „Язичинської" гумор тонкий, влучний, цьогочасний, життєвий і потрібний. Її гуморески написані говором галицького простолюддя, які вона виконує блискучо. Добра дикція, артикуляція, високомистецька подача, при чому її міміка є надзвичайна.

Публіка реготалася до сліз, а часто-густо вітали її стоячими оваціями. Тому що гумор „Язичинської" віддзеркалює наше щоденне життя, трішки гіркого, трі-

(Закінчення на стор. 4)

Анатоль Курдидик

НАША ПРЕЧИСТА ЗДОБУЛА ДЕЙТОН

II

2) У грудні 1980 року, коли весь „стаф"(коло 480 професорів, асистентів і лекторів) університету Дейтон відзначив Різдвяні Свята традиційними вечорами, центром уваги цих імпрез були дві порцелянові статуетки Пречистої у вишиваних киреях, що їх подарувала для української колекції відома торонтонська мисткиня Ірина Шумська-Мороз, яка веде мистецьку ґалерію „Форум" та знану фабрику вишиваної порцеляни у столиці Онтаріо. Серед коло 150 статуеток Пречистої з усіх країн світу та різного часу, починаючи з XVII сторіччя, такої української Пречистої ніхто навіть не уявляв собі, і Вона була справжньою сенсацією та нагодою до розмов про Україну, релігійність її народу, українські ікони, стилеві церкви й релігійні картини українських мистців, що їх у нашій колекціїназбиралося тимчасом чимало. Весь різдвяний час у по-різдвяному прикрашеній залі українська Пречиста стояла на головному столику біля ялинки.

3) У березні і квітні 1981 року Марійська бібліотека в Дейтоні влаштувала в головній своїй авлі виставку того, що надійшло у її фонди за минулий 1980 рік. Виставка була справжнім тріюмфом української Пречистої: більше як половину виставки творили українські експонати, серед них кольорові репродукції і фотографії Мадонни таких наших модерних мистців як М.Бутович, Е.Козак, К.Сосенко, Ярослава Сурмач-Мілс та інших, оригінальні пап'є-маше Причистої мистця Р.Коваля і кераміка мистця Михайла Черешньовського; великі кольорові фотографії вітражів з Пречистою і її Покровом (між іншим, з катедри свв. Володимира й Ольги та церкви Покрова з Вінніпеґу); марійські відзнаки й марки (м.ін., офіційні марки Австрії з іконою української Пречистої у храмі св. Варвари у Відні, ціла збірка); кольорові видання розмалювань наших церков (Торонто, Рим, Вінніпеґ); згадані вже статуетки Пречистої у вишиваних киреях та цілий ряд репрезентативних книжок на Марійські теми — літературних і наукових.

Виставка викликала велике зацікавлення понад 13-тисячного студентства та професури, і навіть університетський часопис „Дейтон кемпус ріпорт" з 6-го березня ц.р. ствердив, що „Мистецтво (на виставці, А.К.) включає ряд експонатів сучасних мистців, що творять згідно з традицією українського релігійного мистецтва". Це чи не перша згадка про українців у дейтонськім „Кемпус ріпорті" досі.

У цьому 1981 році українська колекція у світовому Марійському інституті та Марійській бібліотеці інтенсивно зростала. Немає вже такої ділянки української культури, яка не додала б своєї цеглини до її фондів та не збільшила кількости і якости її експонатів. Оригінальні мистецькі твори, ікони, репродукції, фотографії, кераміка, вишивки, афіші, альбоми, книжки, старі богослужебні книги, річники релігійних місячників і часописів, фотографії церков Пречистої,іконостасів (адже на кожному є Пречиста), малі образки, картки, відзнаки, марки, вирізки й зіракси з публікацій періодиків з Марійською темою та багато іншого стають справжньою скарбницею для презентації та студій культу Пречистої в Україні і в українців у всьому світі. Пречиста справді благословила ідею української колекції у світовому Марійському центрі, а сотні українців з усіх країн, — від наших Владик до скромних робітників та пенсійників, — взялися з усіх своїх сил допомагати росту цієї нашої важливої установи. Українські Марійські студії та студії культу нашої Пречистої в українському народі годі собі вже тепер уявити без української Марійської колекції при університеті в Дейтоні.

Всі згадані здобутки й успіхи є ще й окремою заслугою Галини Николишин. Це її віра у слушність, потребу й конечність зорганізувати окрему українську колекцію у згаданій уже світовій установі, її безконечні пояснювання й переконування, її праця й кореспонденція, словом, її невгасний ентузіязм і втіха з кожного нового кроку в розбудові та кожного свіжого експонату в нашій колекції створили, оформили й закріпили цю колекцію. Вона теж знаходила, втримувала і постійно запалювала до діла ряд співробітників, що голосились їй допомагати, надсилали свої дарунки й листи, мобілізували опінію і допомогу.

Ми всі зацікавлені

Допомоги українській колекції було, є і буде потрібно. Керівництво Марійської бібліотеки хоч назовні й вдоволене з розвитку нашої колекції, яка збагачує під кожним оглядом їхню світову установу, таки не здобулася, щоб цій колекції дати окрему шафу, виставкові ґабльоти та картотеки і, — що важливіше, — українську писальну машинку для кореспонденції з добродіями, приятелями і симпатиками української колекції в Марійській бібліотеці.

Але і це подолано. У Вінніпеґу віддані нашій Пречистій знайомі ред. А.Курдидика склали дрібними датками, на його ініціятиву, поважну суму і з неї закуплено і шафу, і картотеку, і навіть писальну машинку.

Та на цьому перший етап розбудови української колекції в Марійському центрі у Дейтоні не закінчений. Колекція мусить зростати і тому до всіх, що люблять Пречисту та зазнали від Неї будь-коли помочі і ласки, гаряче прохання: надсилайте до Маріян Лайбрері все, що має зв'язок і що свідчить про Пречисту, Царицю України, про її чудотворні ікони і відпустові місця; надсилайте книжки, репродукції, журнали, літуратурні твори, статті та спогади; картки, медалі, вишивки, марки тощо, словом, усе, що має за тему нашу Пречисту.

Українська колекція потребує також фінансової підтримки від тих, що цінять і хочуть існування української колекції у світовому Центрі Пречистої Богородиці. Потрібні дальші шафки, ґабльоти, течки, оправа книжок, кореспонденція, закуп того, що не приходить у дарах і що треба б купити, і таке інше.

Для всіх цих справ адреса: Marian Library, Att'n: Mrs H. Nykolyshyn, Dayton, Ohio 45469; або комунікуйтеся у справах української колекції з автором цих рядків, пишучи на адресу: 456 Parr St. Winnipeg, Manitoba, Canada R2W 5E9. В усіх справах дістанете також докладні інформації чи відповіді.

Розбудовуймо спільним зусиллям, закріплюймо разом місце для української Пречистої, для її українського народу і Її України, — місце у світовій Марійській установі, яке Їй там уже давно належалося і яке тепер стає дійсністю.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ЧИ ВИ БУЛИ ЗМУШЕНІ ПОДАВАТИ НЕПРАВДИВІ ІНФОРМАЦІЇ, ВИПОВНЮЮЧИ ВАШУ АПЛІКАЦІЮ НА В'ЇЗДОВУ ВІЗУ ДО ЗСА, З ОГЛЯДУ НА ЗАГРОЗУ НАСИЛЬНОЇ РЕПАТРІЯЦІЇ ДО СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ?

Чи тодішні урядовці ІРО дораджували Вам подавати польське громадянство, замість совєтського, щоб у той спосіб оминути примусової репатріяції до СССР?

Чи знаєте, що в 1978 році совєти проголосили, що вони вважають вас, ваших дітей, а навіть ваших внуків, своїми громадянами?

Чи Ви свідомі того, що, на випадок Вашої смерти, совєти намагатимуться простягати їхню руку по ваше майно через американські суди?

Чи знаєте, що Ваші оплати державного податку зуживаються на те, щоб судити українців, як також інших американських громадян східньо-європейського походження, в користь Совєтського Союзу?!

Колись вільний світ мовчав, коли Рузвельт і Черчил підписували із Сталіном договори в Ялті і тоді мільйони наших братів були насильно репатрійовані до СССР, на певну смерть і тортури, багато з них воліли покінчити самогубством. Це одна з найбільших трагедій нашого століття. Від того часу американці повинні були чомусь навчитись і зрозуміти, наскільки віроломними можуть бути совєти. Недаром Президент Реґен заявив, що совєти готові попонити найбільші злочини, щоб тільки здобути свою остаточну ціль!

Сьогодні ці суди продовжуються тому, що Бюро Спеціяльних Досліджень під проводом А. Раєна довіряє совєтським урядовим чинникам, а зокрема совєтській прокуратурі, з КГБ на чолі. Це бюро пропонує американсько-німецький договір, щоб депортувати американських громадян, обвинувачених у німецькій колябораціїпід час Другої світової війни, до Німеччини і там їх судити—без розгляду американських судових чинників.

Цей протиконституційний договір видачі і депортації міг би згодом бути примінений і до інших країн, у тому СССР, і спричинити велику загрозу.

ПРОТЕСТУЙМО ПРОТИ ЦЬОГО ПРОТИКОНСТИТУЦІЙНОГО ДОГОВОРУ НЕГАЙНО І МАСОВО! ПИШІМ ДО КОНГРЕСМЕНІВ, СЕНАТОРІВ, ДО ПРЕЗИДЕНТА РЕҐЕНА в цій справі і в справі совєтських свідчень.

В справі листування і пожертв на допомогу правної оборони І. Дем'янюка пишіть на адресу:

Громадський Комітет проти вживання совєтських свідчень і документів в американських судах:

C.A.U.S.E.
P.O. Box 29058
CLEVELAND, OHIO 44129

ВИСТАВКА ГРАФІКИ

АРКАДІЇ ОЛЕНСЬКОЇ-ПЕТРИШИН

відбудеться від 11-го грудня 1981 — 20-го січня 1982 р.

в Українському Музеї Канади, Saskatoon, Sask., Canada

910 Spadina Crescent E.

Ґалерія відкрита у вівторок — п'ятниці — 1-4:30 по пол.

Українська Вільна Академія Наук у США

та

Українське Історичне Товариство

мають шану запросити Вас на

ДОПОВІДЬ

ОЛЕКСАНДРА ДОМБРОВСЬКОГО

дійсного члена УВАН

НА ТЕМУ:

„РАННЬО-ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ ВИНИКНЕННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСІ"

Доповідь відбудеться **в неділю, 13-го грудня 1981 року, о год. 2-ій по пол. в будинку Академії, 206 Захід 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.**

Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій м. Ню Йорку та Хори Метрополітальної Округи

відзначають

60-РІЧЧЯ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ

ВИЗНАЧНОГО КОМПОЗИТОРА

МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА

з участю чотирьох хорів

в неділю, 13-го грудня 1981 року, о год. 2:30 по пол. в залі Вашинґтон Ірвінґ Гай Скул в Ню Йорку

при 17 Street & Washington Irving Place

В ПРОГРАМІ:

Слово .... Проф. СИМОН ВОЖАКІВСЬКИЙ

Резолюція .... Проф. ЧІЧКА АНДРІЄНКО

ТВОРИ ЛЕОНТОВИЧА ВИКОНУЮТЬ ХОРИ:

„ДУМКА"
„ЖАЙВОРОНКИ"
„БОЯН" із Перт Амбой, Н. Дж., з участю БАНДУРИСТІВ Ю. КИТАСТОГО та ХОР „ПРОМІНЬ" з участю тих же БАНДУРИСТІВ

ЗАКЛЮЧНИЙ ВИСТУП ЗВЕДЕНИХ ХОРІВ

АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ .... Бас-баритон Метрополітан Опери, Н. Й.

МАРТА КОКОЛЬСЬКА-МУСІЙЧУК .... Сопрано, соліста Міської Опери, Ню Йорк

Передпродаж квитків вступу: „Арка", „Сурма", „Еко", „Самопоміч" по 4 і по 5 дол. та при касі вступу на концерт.

Чи Дрогобиччина...

(*Продовження зі стор. 2*)

міського, часто чужинецького, середовища і життя. У Дрогобичі вживали міського жаргону, — а в Дрогобиччині — переважно бойківську говірку.

Автор помилково подає, що в Енциклопедії Українознавства, словниковій є мапа, малюнок ч. 135. Цей малюнок є в числі 136 в Енциклопедії загальній т. 1. На тій мапі подані підгір'я на північ від Дрогобича. В ЕУ стор. 1760 є ще подане про перемиське Підгір'я обабіч середнього Сяну.

Я погоджуюся з А. Гладиловичем, що дрогобичани себе не називали бойками, бо бойки взагалі не любили своєї назви з різних причин і її уникали. Коли ви запитали селянина, глибоко в бойківських Карпатах, де живуть бойки, то діставали відповідь: не у нас — у сусідньому селі.

У першій етнографічній книзі І. Л. Червінського „Задністрянська околиця між Стриєм і Лімницею" (1811 р.) автор дає історично-етнографічний опис тієї частини Бойківщини. В ній вперше згадується назва „бойки". Околиця, яку описує автор — це наддністрянська підгірська частина Стрийщини. Згадую про цю книжку тому, бо Стрийщину, яка більш чим Дрогобиччина висунена на північ автор зарахував до Бойківщини. Дальше автор каже, що населення з-за Дністра, себто нащадки тиверців, називало мешканців на північ від Дністра бойками. Дністер становив тоді виразну північну межу Бойківщини.

Іван Франко не лише називав себе сином Бойківщини, але і перші твори („Добушуки" й інші) писав бойківською говіркою. Вірш про Підгір'я зовсім не перечить його бойківському походженні, він любив Підгір'я, як частину терену. З творів: Вагилевича, Червінського, Франка, Верхратського, Шафарика та інших ясно виходить, що бойки заселювали не лиш Карпати, але теж і Карпатське Підгір'я. А це, що спортове Т-во в Дрогобичі приняло назву „Підгір'я", нічого не доводить. В Турці спортове Т-во називалося „Бескид", хоча в Бескидах було більше міст.

Я не бажаю заперечувати авторові його погляду, що він не є бойко, бо можливо, що його предки прийшли до Дрогобича з інших теренів. Справа не в індивідуальних випадках, але в приналежності до даного терену, а немає сумніву, що Дрогобиччина вбільшості, ще й сьогодні заселена бойками і приналежить до Бойківщини. Тому, що нащадки тиверців переселювалися на правий беріг Дністра і вмішувалися з місцевими бойками, зчасом у тій частині Дрогобиччини постала мішана смуга. При тій нагоді бажаю поінформувати читачів, які не читали збірників Дрогобиччини, що в 11-му томі є стаття М. Утриска п. з. „Дрогобиччина частина Бойківщини."

А. Гладилович у своїй статті ще пише, що „Дрогобич, Трускавець і Борислав — це не бойки". Хто жив в Галичині дуже добре знає, що майже всі галицькі міста мали більшу частину напливового, переважно чужинецького, елементу, з огляду на те, ці землі на протязі шість сторіч були під окупацією. Жили там: жиди, поляки, чехи, мадяри, німці, румуни, цигани й інші. Єдиний Дрогобич є старшим містом. Борислав ще до кінця XIX століття був селом, і то чисто бойківським, щойно з відкриттям джерел нафти, почав рости і перемінився на промислове містечко, натурально з переважно-чужинецьким населенням. Як довідуємось із книги о. В. Пристая „З Трускавця у світ хмародерів", то Трускавець ще до початку цього століття був бойківською сільською громадою. Доперва з відкриттям мінеральних лікувальних джерел в останніх десятиліттях перемінився на більший курорт. Тому щераз підкреслюю, що в ніякому випадку не можна брати до уваги міст, коли говориться про етнографічне походження тубільного населення. Села довкола тих міст і сьогодні заселені нащадками етнічної бойківської групи. Коли відомий антрополог д-р Ростислав Єндик досліджував типи мешканців тих сторін, то ствердив, що майже всі вони належать до бойківського племени.

Можна б наводити більше фактів і арґументів українських і чужих дослідників, але в короткій часописній статті це неможливе. Тому більше зацікавлених інформую, що в журналі „Літопис Бойківщини" є постійно на цю тему ширші наукові статті.

У ЛМКЛЮБІ ВІДБУДЕТЬСЯ ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР В. СТУСА

Ню Йорк, Н. Й. — Літературно-Мистецький Клюб та пластові курені „Верховинки", у п'ятницю, 11-го грудня ц.р., в год. 7-ій вечора, тут у приміщеннях цього Клюбу, при 136 Друга авеню, влаштовують Літературний Вечір ув'язненого в СССР поета Василя Стуса.

Участь у програмі цього Вечора візьмуть: Надія Світлична, Остап Тарнавський та О. Народнянський.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. О. ДОМБРОВСЬКОГО В УВАН

Ню Йорк, Н. Й. — Українська Вільна Академія Наук і Українське Історичне Товариство влаштовують тут в неділю, 13-го грудня ц.р., о год. 2-ій по полудні, в будинку Академії при 206 100-та вулиця доповідь проф. Олександра Домбровського, дійсного члена УВАН. Він говоритиме на тему: „Ранньо-історичні етапи виникнення Київської Русі".

Теміcтокль Вирста в Гарварді

Кеймбридж, Масс.(ФКУ) — В залях головної бібліотеки бизнесової школи Гарвардського університету влаштовано виставку картин українського мистця Теміcтокля Вирсти з Парижу, яка тривала від 13-го до 23-го листопада ц.р. і приваблювала глядачів різних національностей та різного віку. Звідомлення про виставку подала „Гарвард Юніверсіті Ґазет."

Відкрито цю десятиденну культурну подію товариською гостиною, в якій взяли участь представники гарвардського середовища, як теж українці, любителі мистецтва, з околиць Бостону. Мистця привітав директор УНІГУ проф. Пріцак, і з тією хвилиною маєстро Вирста став не лише дорогим гостем, але й приємним і щирим другом Українського Гарварду. Він познайомився з науковими співробітниками УНІГУ, і при різних принагідних зустрічах велись розмови на мистецькі та культурно-громадські теми, які відзначались свіжістю поглядів. Виміна думок була жвава і стимулююча.

Т. Вирста не лише першорядний мистець, але теж людина із широкими знайомствами, многогранним досвідом і глибоким знанням мистецтва та культури. Він дуже милий, веселий та товариський.

В картинах Вирсти — відбитка його радісної вдачі. В них променіє дух рідних сторін його батьківщини — гори Карпати, серед яких він виростав, і ріка Черемош, оспівана творцями пісні й поезії. Твори Т. Вирсти відзеркалюють піднесений настрій його душі, красу його довкілля і ясні барви часу.

З нагоди побуту в Гарварді мистець бажав теж зустрічі з українською бостонською громадою. В неділю, 22-го листопада, влаштовано в кімнатах парохіяльного дому УКЦеркви в Бостоні показ картин Т. Вирсти. Громада прийняла Т. Вирсту радісно й гостинно. Вітали його о. парох П. Огірко, визначний громадський діяч д-р І. Дідюк, буковинські земляки, зокрема подружжя Федорові й десятки молоді, які пильно приглядались картинам мистця, вирішуючи, котру з них собі придбати.

Т. Вирста присвятив все своє життя мистецтву. У міжнародній мистецький світ увійшов як талановитий та визначний син українського народу. Тож не диво, що всі, що зустрінулись з ним і пізнали його творчість, відчували особливу пошану і вдячність до нього.

„Музика і Слово" в Ірвінґтоні

Ініціяторами цієї імпрези, яка відбулась у неділю, 22-го листопада ц.р. в Українському Народному Домі були Український Музичний Інститут і 28-ий Відділ Союзу Українок Америки. На програму вечора цю його відкрила заступниця голови 28-го Відділу СУА Ольга Мусаковська, склалися короткі слово імпрезової референтки Таїси Богданської про піяністку Дарію Гординську-Каранович та редакторку журналу „Наше Життя" Уляну Любович.

Залю заповнили любителі музики і мистецького слова. Між присутніми ми привітали директорку Українського Музичного Інституту Наталію Котович.

На сцену вийшла піяністка Дарія Каранович, яка є невтомна пропаґаторка української музики і надалі підтримує зв'язки з українським музичним світом. Вона з великою любов'ю і експресією заграла твори наших композиторів — Барвінського, Ревуцького, Грудина, Нижанківського, а також і Шопена.

Редакторка „Нашого Життя" Уляна Любович прочитала спогади з життя Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка у Львові, що був символом невмирущого української пісні. Бодай на хвилину ми мали змогу перенестись думками до нашого незабутнього Львова. Описами почуття до своєї матері, висловленого з неймовірною силою, вона глибоко зворушила слухачів. Тернисті ж бо були шляхи цієї родини — в Казахстан.

Вечір пройшов у приємній атмосфері, а учасники нагородили виконавців програми оплесками та, як вияв вдячности — обдаровано їх китицями квітів.

Опісля гостили всіх кавою і солодким, про що подбали господарські референтки 28-го Відділу СУА.

І.К.

В ДУРБАНІ, ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКА республіка, відбувся процес проти двох муринських сільських робітників. Прокуратура закидала їм вбивство американського адвоката пані Катерини Тобин з Ню Йорку. Тобин перебувала влітку на вакаціях в тій країні і вийшла на прохід на передмісті Дурбану. Коли вона зійшла на пільну дорогу на неї напали два чорні. Загинула вона від численних ран, спричинених ударом ножа, та від важкого побиття. Двом обвинуваченим — Едмундові Назамові та Робертові Сомеляне — доказано вину й першого з них засуджено на кару смерти через повішення, а другого — на 10 років тюрми за допомогу вбивникові та співучасть у вбивстві.

В ЕНКЛЯВІ ҐАЗА, ЩО ДО ВІЙНИ 1967 РОКУ належала до Єгипту, а в арабсько-ізраїльській війні того року перейшла під окупацію Ізраїля, вже від декількох тижнів мають місце вбивства по обидвох сторонах барикади, серед прихильників Ізраїля та серед палестинських самостійників. Останньо ізраїльська військова патруля зустріла опір з боку групи молодих людей. Поборюючи спротив тієї групи ізраїльтени вжили пальну зброю й вбили одного молодого араба.

Мисткиня ганчарства в Менорі

Наталія Кормелюк

В неділю, 13-го грудня ц.р., від год. 12-ої до 6-ої вечора, в приміщенні Музейної Збірки Студійного Осередку Української Культури при Менор Джуніор коледжі, відбудеться показ ганчарських виробів.

Наталія Кормелюк з Раквилл, Мериленд і Слава Ґеруляк з Ню Йорку будуть показувати, як виконувати мистецькі речі сучасного, стилізованого українськими мотивами гончарства.

Виріб кахель пояснюватиме Вака Перейма з повіту Бакс.

Цього місяця відвідала Музейну збірку телевізійна станція Кам Кест Кейбл (канал ч.7) і зфільмувала виставку українських старинних дерев'яних церков і гончарську виставку. Під час фільмування інформації подавала Христина-Хомин Іжак, куратор музейної збірки, і дві студентки Українського Клюбу при Менор Джуніор коледжі.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

МАРІЇ КУЦІЙ

складаємо 25.00 долярів на ЦЕРКВУ в ЛЮРДІ

Ольга і Микола ЗАЦУХНІ

Замість квітів на могилу

бл. п. Інж. МИХАЙЛА ХРОНОВЯТА

бувшого директора Маслосоюзу та голови Товариства Сокола Батька у Львові,

Члени Братства Маслосоюзників в Балтиморі, Мериленд і бувші члени Т-ва „Сокіл" в Кам'янці Струмиловій, складають пожертву на ПАТРІЯРХАТ:

Соня і Семен Михайлишин	$10.00
Анна і Емануїл Притула	10.00
Анна і Богдан Чапельський	5.00
Галина Пісецька	10.00
Анна Мельник	10.00
Евгенія Чорняк	10.00
Марія Хархаліс	10.00

Синові та Родині Покійного висловлюємо щирі співчуття.

БРАТСТВО МАСЛОСОЮЗНИКІВ в БАЛТИМОР, Мд.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 7-го листопада 1981 року, відійшов від нас у Вічність

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

Інж. ОСИП БАНДЕРА

В нашому великому горю зазнали ми багато розради і помочі від наших Приятелів та Знайомих. Всім, що особисто, листовно або телефонічно висловили нам свої співчуття — щире спасибіг.

В першу чергу щиро дякуємо Всечесніщим Отцям: о. Степанові Чомкові і о. Романові Білецькому за переведення всіх похоронних відправ.

Сердечно дякуємо п. диригентові О. Пришлякові і Членам хору „Діброва" за гарний та зворушливий спів під час Панахиди та похоронних відправ.

Ми вдячні Друзям-Ветеранам, що своєю присутністю і почесною стійкою з прапором — віддали останню пошану Побратимові-УСС-ві.

Дякуємо п. Інж. О. Пришлякові за теплі, щирі слова, якими він попрощав Покійного від гартфордської громади.

Ми вдячні п-ні Евстахії Мілянич, що своїм зворушливим словом та грудкою землі з рідного Стрия — попрощала Покійного від стриян.

Громадянам і Організаціям м. Гартфорду і околиці — дякуємо за численну участь у всіх похоронних відправах та за пожертви на Служби Божі та добродійні цілі.

Щира подяка Паням зі СУА і Пласту за приготування тризни.

Нехай Всевишній нагородить сторицею Всіх, що були з нами в днях тяжкої скорботи та провели Покійного на Вічний Спочинок.

ДРУЖИНА, ДІТИ і ВНУКИ

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в понеділок, 7-го грудня 1981 р., відійшов від нас у Вічність, на 78-му році життя, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО І БРАТ

бл. п.

АНДРІЙ РОСПУТЬКО

Горем прибиті:

дружина — ОЛЬГА
син — ВЯЧЕСЛАВ з дружиною АННОЮ
внуки — Інж. ПАВЛО, ОЛЕГ, ЛЮБОВ, ВОЛОДИМИР і ОЛЬГА
дочка — ЛЮДМИЛА ШИМАНСЬКА з чоловіком ОЛЕГОМ
внуки — АСКОЛЬД, ІГОР, РОСТИСЛАВ
син — Інж. СТАНИСЛАВ з дружиною МАРІЄЮ
внуки — АЛЕКСАНДЕР і ЛЮДМИЛА
Брат та Сестри з родинами в Україні
Двоюрідні Брати з родинами в Канаді

ПАРАСТАС у п'ятницю, 11-го грудня 1981 р., о год. 7-ій веч., в похоронному заведенні Насевичів при Іст Тейбор Рд, Філядельфія, Па.

ПОХОРОН в суботу, 12-го грудня 1981 р., о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення, до катедри св. Володимира при 6729 Н. 5-та вул., а відтак буде перевезено на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 3-го грудня 1981 року, упокоївся в Бозі, по довгій і тяжкій недузі, зaосмотрений Найсвятішими Тайнами,

бл. п. МИРОСЛАВ АБРИСОВСЬКИЙ

на 74-му році життя, уроджений 22-го жовтня 1907 року в Перегноєві, повіт Перемишляни, кол. студент Богословської Академії у Львові та довголітній працівник Центросоюзу у Бучачі.

ПАНАХИДА — в неділю, 6-го грудня 1981 р., о год. 5-ій по пол. в похоронному заведенні М. Насевичів при Френклін і Бравн вул., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН — в понеділок, 7-го грудня 1981 р., о год. 9-ій рано з того ж похоронного заведення до української католицької катедри Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії. По Святій Літурґії, Тлінні Останки були перевезені на український католицький цвинтар Пречистої Діви Марії на Факс Чейс, Па.

Горем прибиті:

Ірина з Фединських Ярош, кузинка з мужем Романом і синами: Богданом Ярош з дружиною Марійкою і їх дітьми: Геньом, Надею і Андрійком; Роман Ярош з дружиною Мартою і сином Юльком.

Д-р Мирослава з Височанських Залізняк, кузинка з мужем Юліяном. Надя з Височанських Балущак, кузинка з мужем Мироном і сином Марком. Ірина Лончина Винницька, кузинка з родиною. Д-р Богдан Лончина, кузин з дружиною Орисею і родиною. Юліян Кокорудз, кузин з дружиною Анна Марі. Марія з Фединських Білозор, тета з родиною. Найближчі Приятелі Покійного. Ближча і дальша Родина в Україні і в Америці.

Замість квітів на свіжу могилу, просимо складати датки на Патріярший Фонд.

Українці в Північній...

(Продовження зі стор. 1)

вати собі її різноманітні й вартісні. аспекти", — казав проф. Гарней, — кажучи далі, що „українські іміграційні дослідження і студії є повноправним полем ділянки історичного досліду і їх слід розглядати за інтеґральну частину цілої спадщини українських поселень у Північній Америці".

У доповіді під назвою „Студіюючи зберігання етнічної ідентичности в Північній Америці" професор соціології з Торонтонського університету д-р Всеволод Ісаїв піддав під запит прийняту соціологічну тезу, що соціо-економічна і фізична рухливість у Північній Америці неухильно веде до затрати етнічности. „Згідно з нашими дослідами, — твердив проф. В.Ісаїв, переміщувані етніки, навіть ті, що вже є в третьому поколінні, зберігають чимало із своєї етнічности, хоч не всі аспекти етнічности індивідуума зберігаються в однаковій кількості. Наші досліди над українськими канадцями в Онтаріо, наприклад, — вказують, що мову зберігає відносно великий відсоток нашого другого і третього поколінь, а інші аспекти етнічних характеристик втішаються навіть більшим зберіганням у процентовому відношенні".

Після розгляду його знаходжень щодо таких зовнішних виявів етнічности, як давання переваги харчам, і щодо внутрішніх аспектів етнічности, як почуття приналежности до своєї громади та індивідуальний погляд на самого себе, себеусвідомлення українцем, проф. В.Ісаїв прийшов до висновку, що етнічність ледве чи зберігається in toto навіть першим поколінням іміґрантів: „Наші досліди вказують на те, що збереження етнічности — це в більшості селективний феномен".

Галина Миронюк, старша бібліотекар-асистентка з Дослідчого Центру історії іміграції, авторка нової бібліографічної праці „Українці в Північній Америці", була вшанована за її цінний твір. Поруч неї (з лівого боку) проф. Роберт Ф. Гарней і проф. Рудольф Веколі.

Сенатор П. Юзик (зліва) і д-р М. Куропась (справа) в домі кінопродюсера Славка Новицького (в центрі світлини) оглядають фільм про українські поселення в Америці, що його спонзорував УНСоюз.

Д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника УНСоюзу, прочитав доповідь на тему „Українська національна свідомість і Американський Кружок". Він нагадав зібраним, що найдавніша іміґрація з України до Америки мала дуже мало або й зовсім не мала почуття її етно-національної приналежности, але цей стан змінився вже тут, і він назвав три інституції, які сприяли цій зміні: були це Українська Католицька Церква, Український Народний Союз і часопис „Свобода". Це були вони в аванґарді українізаційних процесів в З'єднаних Стейтах Америки. „Коли усвідомимо собі численні перешкоди, що їх треба було поборювати нашим піонерам, — говорив прелеґент у доповіді, — факт, що певні русини стали взагалі українцями, є ні що інше, як чудо". Найбільшу заслугу в дії цього чуда має група з восьми священиків, членів „Американського Кружка". А це: отці — Ардан, Бончевський, Дмитрів, Макар, Підгорецький, Стефанович і Тимкевич. Це були вони, котрі знехтували римсько-католицькими прелатами, які хотіли латинізувати й американізувати русинів. Це були вони, які чинили спротив намаганням російської православної місії русифікувати всіх американських русинів. Це були вони, які стали заборолом проти проникання мадярофільського угро-русинського клеру, що хотів мадяризувати русинів".

Доповідач вказав на дуже вимовну керівну участь священиків з цього Американського Кружка в загально русинсько-українській громаді. З них два були головними предсідниками УНСоюзу, пятеро несли службу головних секретарів УНС, а три стали редакторами „Свободи". Їхній вклад у створенні українського американця є беззаперечний і величезний. „Це був Американський Кружок більше, ніж будь-яка окрема зорганізована група, що поклав підвалини під етно-національну свідомість української американської громади, як ми її знаємо сьогодні".

Звертався до ранніх років української іміґрації в Америці і сенатор Павло Юзик, головний директор УНСоюзу на Канаду, у його презентації праці під заголовком „Експансія Російської Православної Церкви серед українців у Північній Америці в році 1918". Зробивши перегляд історії Російської Православної Церкви в Північній Америці, сен. Юзик, який здобув свій докторат у Міннесотському університеті, підкреслив той факт, що російська церква втішалася малим ростом в ці ранні роки. „Експансія розпочалася, — казав сенатор П.Юзик, — від Міннеаполісу в 1891 році, коли перша уніятська парафія відступила від греко-католицизму і приєдналася до Російської Церкви. Цього пропам'ятного дня, — продовжував сенатор-доповідач, — отець Олексій Тот, який щойно був приїхав з Підкарпатської Руси, дістав заборону обійняти його парафію від римсько-католицького прелата Сейнт Полу, ірляндця архиєпископа Джана Айрленда, тому що О.Тот, хоч вже на той час був вдівцем, був колись, отже, жонатий. Це пониження жонатого колись священика дорого обійшлося Католицькій Церкві в Америці. Відмова римсько-католицького єпископа визнати леґітимність священства жонатих уніятських священиків, — продовжував сенатор Юзик, — поклала підвалини під навертання на православ'я приблизно 200,000 уніятів і поклала основи під повстання двох сот православних парафій поміж ними". Навіть назва цієї Церкви „Руська Православна Греко-Католицька Церква" була прийнята для того, щоб заохотит уніятів, — стверджував сенатор у його доповіді.

Після доповідей д-р М. Куропась подякував організаторам імпрези і разом з сен. Юзиком вони вручили чек на 1,000 долярів для INRC від Українського Народного Союзу. Пригадуючи зібрним невтомну працю професора Міннесотського університету св.п. проф. Олександра Грановського у переведенні в життя його мрії — організування архіву іміграції для українського народу, д-р М.Куропась звернувся до директора Центру д-ра Р.Веколі, передав привіт і висловив побажання Головного Уряду УНСоюзу для Центру: „Український Народний Союз вдячний Вам і Центрові за ваш труд для нашої громади. Ми свідомі того, що український архів у вашому Центрі є найбільшою й найбагатшою збіркою матеріялу про українців у Америці і ми будемо дбати, щоб вона зростала. Ми цінимо цей багатий скарб архівних матеріялів, будучи свідомими того, що він відображує нашу історію, історію нашого народу".

Крім УНСоюзу грошові дари на Центр склали також Відділ УККА Міннесоти та Український Золотий Хрест.

Ці святкування закінчилися смачним і щедрим буфетом полуденком, що його приготували пані під проводом Люби Меншеги і Валентини Єрмоленко, але на цьому цей день не закінчився. Пізніше під вечір сенатор П.Юзик і д-р М.Куропась з цікавістю приглядалися фільмові продукції Славка Новицького з життя українців у Америці. Фільм уфундував Український Народний Союз. Обидва члени Головного Уряду УНС були дуже задоволені цим фільмом і, відходячи з Фільмарт-студії С.Новицького, були під враженням великого вкладу праці продюсера, яку помітно в здійсненні цього фільму, і високим артизмом обробки всього матеріялу.

День закінчився ще двома прийняттям для учасників святкування і добродіїв—жертводавців. Перше прийняття було у формі вина і сиру га вишуканого буфету у прегарному, на зразок музею, домі Надії і Славка Новицьких, а друге прийняття — це був великий український обід у гостинному домі голови Відділу УККА Люби Меншеги.

Язичинська...

(Продовження зі стор. 2-ої)

шки солодкого, критичного, натягаючого, то дотепер, після неповних двох місяців її „науки", цитують люди залюбки по громадах. Як, наприклад, таке поучення: „не пийте і не куріть, а здорові помрете". До найбільше маркантного спостереження виступів „Язичинської" треба зарахувати те, що вона акцентує не рух чи жест, чи міну, а слово. Її витримані до перфектности павзи та фантастична квасно-обоятна міна є її великим плюсом.

Радію, що я зміг зорганізувати турне цим дорогим гостям-гумористам. Програма їх виступів була, за словами Ярослава Климовського, „паковною". Починалася піснею „Ми вітаємо вас", а кінчалася піснею „Добраніч". Обидві пісні на слова Я.Климовського під музику М.Гентиша.

Крім згаданих гумористів, у програмі взяли участь піяніст Ярослав Шутка та автор цих рядків. За десять днів — сім виступів пройшло „стрілою". Мушу додати, що, крім тонкого гумору, так потрібного нам, „Язичинська" своїми виступами і гумором робить корисну роботу своєю „розрядкою", представленням у такому, власне, світлі нашого політичного, культурного і релігійного життя. Її гумореску „Подорож по Україні" можна окреслити як „клясичне" віддзеркалення теперішніх українських обставин та життя.

Треба поґратулювати подружжю Климовських за їхні успішні виступи. Скрізь були квіти, подяки, привітання, а у Лондоні український мистець маляр і графік Мирон Ладик подарував „Язичинській" по-мистецькому виконаний наш „старокраєвий" праник, щоб, мовляв, це їй пригадувало Англію, нав'язувало „тріпання" язиком із цим нашим старим „інструментом" до прання.

На кінець, бажаю Асі Климовській та Ярославові багато успіхів у майбутньому і ще довго розвеселювати українські громади у вільному світі, та кріпкого здоров'я. Ми тут, у Лондоні і в інших містах Англії, заздрісні, що ЗСА має „усе", а ми великий „ґузік", але, може, це і не зле, бо є ще надія, що та своя „кубіта" ще раз до нас приїде і скаже, що і як маємо робити, щоб нас нагнітки менше боліли, а ми зі свого боку привітаєм її і Ярослава відкритим серцем і руками.

Володимир Луців

Відділ „Маківка" при праці.

У Ню Йорку в залі Народного Дому, в неділю 29-го листопада ц. року відбулися шості з черги річні Загальні збори Товариства „Бойківщина" відділу „Маківка" у Ню Йорку.

Відділ „Маківка" засновано в березні 1976 року. Відділ нараховує 150 членів бойків. Цього року, 12-го квітня, „Маківка" відзначила п'ятирічний ювілей свого існування і праці дуже гарною імпрезою. В основному „Маківка" згуртувала біля себе бойків-краян, які стараються плекати культуру Бойківщини, ношу, бойківські звичаї і традиції як релігійного характеру, так і національного.

Впродовж свого існування члени відділу „Маківка" влаштували ряд чудових бойківських імпрез. Чергові Загальні збори дали запоруку, що „Маківка" буде продовжувати свою працю в майбутньому. Заплянова но на квітень 1982 року у Ню Йорку зустріч бойків з Філядельфії і околиці з краянами Ню Йорку і околиць.

Під час зборів вже шостий раз переобрано Управу відділу „Маківка" з деякими змінами і доповненнями: очолив її основник голова Микола Турецький. До Управи ввійшли: Юрій Костів, заступник голови; Марія Нестерчук, секретарка, Микола Гайдич, скарбник, Петро Згоба і Іван Макар — організаційні референти; Ірина Іванчишин, Таня Рабій та Павло Данилів — імпрезові, та Льона Гошовська, Ліда Волосянська й Орися Лаба — господарчі референтки. Товариський суд: д-р Степен Ріпецький, д-р Софія Карпінська й Осип Коваль. Контрольну комісію очолив дир. Михайло Головей, д-р Роман Погорецький, Стефанія Тур і Антоніна Звадюк. Члени Управи: Осип Старостяк, Адріян Іванчук і Марія Михайлів. Члени Управи активні люди, які свідомі взятих, на себе обов'язків. Під час Загальних зборів накреслено плян праці на 1982 рік, до виконання будуть змагати усіми засобами не тільки члени Управи, але все активне членство „Маківки".

Зустріч краян в часі Загальних зборів відбулася дуже дружньо зі сердечними вимінами думок, співами бойківських веселих коломийок при смачному буфеті, який приготовили пані — Льона Гошовська, Ліда Волосянська і Ірина Іванчишин, за що присутні сердечно подякували та проспівали голові Миколі Турецькому і господиням „многая літа".

Марія Нестерчук

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1981 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1981 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у ЧЕТВЕР 31-го ГРУДНЯ 1981 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 13-го ГРУДНЯ 1981 р.

Нюарк, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в укр. кат. школі при Сенфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки за 1981 рік до 25-го грудня. Найкраще платити вкладки чеками і посилати прямо до Відділу. — Юліяна Демчук, секр.

СУБОТА, 19-го ГРУДНЯ 1981 р.

Рочестер, Н. Й. Річні збори УНДому 316-ий Відд., о год. 7-ій веч. На порядку нарад: річні звіти, вибір нової Управи, статутові зміни, внески і запити. Присутність усіх членів побажана. — Управа УНДому.

Плейнфілд, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Ів. Франка 372-ий Відд., о год. 7-ій веч. в домі при 139 Вестфілд Авеню. На порядку: вибір Управи на 1982 рік та інші важні справи. Проситься чл. прибути. — І. Ярема, предс., І. Головка, кас., Й. Ярема, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го ГРУДНЯ 1981 р.

Рочестер, Н. Й. Річні загальні збори Б-ва св. Йосафата 217-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Йосафата з таким порядком: відкриття, відчитання протоколу, звіти — фінансовий, хворих, перегляд праці за 1981 р., контроля касових книжок, вибір управи і делеґатів на Конвенцію УНС, як також збирання чл. вкладок. По зборах буде перекуска і спільна знимка. Якщо на означений час не явиться відповідна кількість членів приписаних статутом, збори відбудуться півгодини пізніше без огляду на кількість членів і будуть правосильні. Проситься чл. прибути. — К. Шевчук, предс., Т. Кубарич, фін. секр., С. Мартинюк, кас., Дм. Марґолич, гол. К. К., Анна Васьків і Марта Пристай — члени. Ст. Васьків, Ст. Приймак, А. Гривак, Катерина Марґолич і Дм. Пристай — чл. Управи.

Вступайте в члени УНСоюзу!